

Událost a její dění

Událost se děje tak, že nejprve není, pak je jen její začátek, postupně další fáze, až nakonec přicházejí její konec a událost přestává jako „jsoucí“ být. Toto je tedy směr jejího, tj. událostního, dění. Zároveň je však událost v každém okamžiku také „výkonem“ svého dění, a tento výkon směřuje vždy k novým okamžikům, jimž musí čelit a na které musí „reagovat“ – zejména když jde o výkony, jimž říkám „akce“ (a jde tedy o skutečné, pravé reagování). Čas tohoto jiného „dění“, totiž dění oněch výkonů, je ovšem odlišný než čas vlastního dění události. Zatímco událost se bytostně děje ve směru přicházejícího času, dění jejích výkonů míří naopak do protisměru. Když je tedy nějaké jsoucno, tj. událost-
jsoucno, aktivní v závěru svého ‚života‘, míří výkon jeho akcí do budoucnosti, i když se samo dění události už blíží jejímu konci a směřuje tedy do minulosti, tj. do té sféry času, do níž se posléze dostává vše, co pominulo. Aktivita je vždy zaměřena do budoucnosti, ale vše, čeho dosahuje, je strženo opět všeobecným směřováním do minulosti. Kdyby tedy platil pankauzalismus, veškeré dění by prostě ihned pomíjelo a přecházelo do minulosti ; žádná ‚účinná příčina‘ nemůže způsobit, aby se část kauzálního dění obrátila do protisměru a pokoušela se zachovat něco z toho, co by mělo okamžitě pominout – tedy proměnit sebe samu v ‚příčinu finální‘ (télickou). Ke struktuře všeho bytí tedy nahuně náleží toto dvojí časové směřování, při němž jedno je ve shodě s ‚proudem‘ času, zatímco druhé se prodírá proti tomuto proudu. Právě samo „bytí“ každého jsoucna je možné jen díky tomu, že směřování proti proudu času je možné. Jinak by žádná bytí nebylo možné, a to prostě proto, že bytí předpokládá sjednocenost jsoucna-události, jehož je ‚bytím‘. V každé skutečné události-
jsoucnu musíme tedy rozlišovat dvojí dění či dějství, jednak ono základní a pak to do protisměru se obrátivší, tedy usilující čelem a vstříc přicházející budoucnosti, které není nikdy „faktická“, tj. již daná, ale které je vždy výzvou k tomu, aby se nějaké jsoucno uchopilo práce na její realizaci.

(Praha, 031021-1.)